BESLUTNING [1]

om udfordringer for demokratiet i fremtiden, herunder spørgsmålet om frie og uafhængige medier i det østlige partnerskab og EU-landene

(2012/C 153/03)

DEN PARLAMENTARISKE FORSAMLING EURONEST,

— der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som blev proklameret i Strasbourg den 12. december 2007,

— der henviser til traktaten om Den Europæiske Union,

— der henviser til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder,

— der henviser til akten om oprettelse af Den Parlamentariske Forsamling Euronest af 3. maj 2011,

— der henviser til konklusionerne fra topmødet for det østlige partnerskab, der fandt sted den 7. maj 2009 i Prag og den 29.-30. september 2011 i Warszawa,

— der henviser til Europa-Parlamentets beslutning af 22. oktober 2009 om demokratiopbygning i EU's eksterne forbindelser,

— der henviser til det europæiske charter om pressefrihed af 25. maj 2009,

— der henviser til Europa-Parlamentets beslutninger om den europæiske naboskabspolitik - den østlige dimension samt om Republikken Armenien, Republikken Aserbajdsjan, Republikken Hviderusland, Georgien, Republikken Moldova og Ukraine,

— der henviser til den fælles meddelelse fra EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Kommissionen af 25. maj 2011 »En ny tilgang til nabolande i forandring«,

— der henviser til udtalelsen fra Europarådets Venedigkommission, som blev vedtaget i 2010 og 2011 og var relateret til traktatmæssige problemer, valgloven, samvittigheds- og religionsfrihed, politiske partier, menneskerettighedsstandarder, ikkestatslige organisationer, borgeres politiske foreninger, lov om forsamlinger og demonstrationer og retsvæsenets uafhængighed i de østlige partnerskabslande,

— der henviser til OSCE's repræsentant for mediefriheds regelmæssige rapporter til OSCE's Permanente Råd,

— der henviser til Europarådets Ministerkomités erklæring om foranstaltninger til fremme af overholdelsen af artikel 10 i den europæiske menneskerettighedskonvention (vedtaget den 13. januar 2010),

— der henviser til sin forretningsorden,

A. der henviser til, at demokrati er en universel værdi og en styreform, hvor borgerne har lige ret til at deltage i det politiske liv og til lige adgang til lovgivningsprocesser,

B. der henviser til, at der i fælleserklæringen fra topmødet i det østlige partnerskab, som blev holdt i Warszawa den 29.-30. september 2011, står, at det østlige partnerskab er baseret på et fællesskab af værdier og principper for frihed, demokrati, respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende friheder og retsstatsprincippet, og at alle lande, der deltager i det østlige partnerskab, forpligter sig til at overholde disse værdier gennem de relevante internationale instrumenter,

[1] Vedtaget i Baku, Aserbajdsjan, den 3. april 2012.

C. der henviser til, at artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union nævner demokrati som en grundlæggende værdi i EU og identificerer det som fælles for EU's medlemsstater; der henviser til, at disse medlemsstater deler en styreform, der er baseret på repræsentativt demokrati,

D. der henviser til, at det i artikel 49 i traktaten om Den Europæiske Union nævnes, at enhver europæisk stat, som respekterer EU's demokratiske værdier og forpligter sig til at fremme dem, har ret til at ansøge om at blive medlem af Unionen,

E. der henviser til, at udformningen af demokratiske systemer kan variere og afspejle forskellige historier, kulturer og omstændigheder, men folkesuverænitet, lighed og frihed, magtens deling, retsvæsenets uafhængighed og gennemsigtighed og ansvarlighed i offentlige anliggender er universelt fastlagt som nogle af demokratiets grundlæggende karaktertræk; der henviser til, at respekt for menneskerettigheder og retsstatsprincippet er grundlæggende for etableringen af demokratiske systemer, så borgerne får mulighed for at beskytte deres rettigheder og nyde grundlæggende friheder,

F. der henviser til, at demokrati skal sikre lighed for loven og afskaffelse af alle former for forskelsbehandling; der henviser til, at det kræver, at mænd og kvinder på lige vilkår kan deltage i det politiske liv, og at alle borgere, herunder dem, der tilhører mindretal og sårbare grupper, nyder samme rettigheder,

G. der henviser til, at manglende ansvarlighed og evne til at skabe kompromisser hos den poliske klasse og en langvarig ustabilitet kombineret med begrænset økonomisk vækst og udvikling kan resultere i udbredt frustration i befolkningen, og en antidemokratisk populisme kan blive styrket,

H. der henviser til, at repræsentativt demokrati bygger på princippet om valgte personer, som repræsenterer folkets vilje, og forudsætter regelmæssig organisering af konkurrenceprægede, frie og retfærdige valg; der henviser til, at repræsentative valg kræver en aktiv deltagelse af vælgerne og en høj valgdeltagelse,

I. der henviser til, at uafhængige udøvende, lovgivende og dømmende institutioner med separate beføjelser danner grundlaget for demokratiske systemer og styreformer; der henviser til, at ifølge demokratiske principper er regeringer og parlamenter på internationalt, nationalt og subnationalt niveau ansvarlige for gennemførelsen af offentlige politikker og administration og skal tage beslutninger, der er gennemsigtige for borgerne,

J. der henviser til, at stærke parlamentariske institutioner er centralt for alle demokratiske styresystemer; der henviser til, at Europa-Parlamentet yder en velkomsthjælp ved at tilbyde kapacitetsstøtte til østeuropæiske partneres parlamenter,

K. der henviser til, at i et demokrati sikrer mangfoldigheden af politiske partier med kapacitet til at repræsentere borgerne, at der er forskellige valg med hensyn til politikker, politiske idéer og programmer, samt hvad angår kandidater til udøvende og lovgivende institutionsembeder; der henviser til, at politiske partier tilbyder og yder borgerne kapacitet til at diskutere samfundets interesser og behov åbent og gennemsigtigt og til at omdanne dem til politiske forslag og alternativer,

L. der henviser til, at menings- og ytringsfrihed, forsamlingsfrihed, retten til at oprette uafhængige politiske partier, ikkestatslige organisationer og sammenslutninger er grundlæggende elementer for demokrati; der henviser til, at det er fundamentalt at garantere, at borgerne kan udøve deres rettigheder på disse områder uden at blive udsat for trusler om retssager eller fængsling,

M. der henviser til, at mediernes og pressens frihed og pluralisme er grundlæggende, så borgerne kan danne sig meninger og dømme på baggrund af forskellige informationskilder; der henviser til, at det demokratiske politiske liv kræver gratis adgang uden censur for borgerne til informationer via kommunikationskanaler, der strækker sig fra presseudgivelse til elektroniske vektorer, herunder internettet og de sociale medier, samt sikring af et pålideligt og sikkert miljø for undersøgende journalistik,

N. der henviser til, at fastsættelse eller justering af de medielovgivningsmæssige rammer på en måde, der kan forhindre monopoldannelse og fremme mediepluralisme, er en tilbagevendende udfordring for alle stater; der henviser til, at sådanne rammer bør fastsætte dækkende bestemmelser, der gælder for internettet, elektroniske kommunikationsteknologier og sociale netværk, og som bibringer nye muligheder for øget politisk viden og borgernes deltagelse i det politiske liv og for at vække deres interesse for civilt engagement,

O. der henviser til, at civilsamfundets organisationer, der er afgrænsede og ikke knyttet til statsstrukturer, har en fremtrædende rolle i forbindelse med at få demokratiet til at fungere; der henviser til, at de er instrumenter til opbygningen af den demokratiske kultur i samfundet ved at oplyse borgerne, tilskynde dem til at deltage i politiske diskussioner og holde regeringerne ansvarlige for de offentlige politikker,

P. der henviser til, at udviklingen af demokratiet indebærer forskellige udfordringer med hensyn til borgernes deltagelse i det politiske liv og de politiske debatter, de politikskabende organers, inklusive parlamenternes, åbenhed over for dialoger med samfundet og mediernes frihed og uafhængighed af politiske og økonomiske magtinstanser,

Q. der henviser til, at korruption underminerer tilliden til de demokratiske institutioner og svækker pålideligheden, legitimiteten og troværdigheden af det politiske lederskab; der henviser til, at fjernelse af korruption er en udfordring og nødvendig betingelse for demokratiseringen i alle samfund, og det kræver en styrkelse af de relevante love og etiske, deontologiske og adfærdsmæssige regler, som gælder for det politiske liv,

R. der henviser til, at demokratiske reformer hos østeuropæiske partnere i høj grad ville gavne samarbejdet og dialogen med EU's medlemsstater under det østlige partnerskab; der henviser til, at sådanne demokratiske reformer i denne sammenhæng som en prioritet bør fokusere på retsstatsprincippet, retsvæsenets uafhængighed, respekten for og beskyttelsen af menneskerettigheder og grundlæggende friheder samt frie og retfærdige valg; der henviser til, at disse demokratiske reformer i høj grad er afhængige af den politiske vilje og den regerende elites forskellige politiske intentioner i hvert partnerland,

S. der henviser til, at gennemsigtige og ansvarlige offentlige administrationer står over for nye organisationsmæssige udfordringer med hensyn til at gøre beslutninger og de politiske beslutningsprocesser tilgængelige og åbne for debat og diskussion for borgerne; der henviser til, at disse borgere skal have mulighed for at hævde deres krav og fremsætte deres forslag, som skal indgå i den offentlige administrations overvejelser,

T. der henviser til, at der er tendenser i retning af en øget politisk beslutningstagning på internationalt plan, eftersom de politiske reaktioner på de globale økonomiske, samfundsmæssige og miljømæssige udfordringer skal have en global karakter; der henviser til, at internationale organisationer samtidig spiller en afgørende rolle med hensyn til at få alle partnere på globalt plan til at bruge fælles standarder, hvad angår demokratisk regeringsførelse,

U. der henviser til, at uddannelse af borgerne og især de unge i demokratiske værdier og skabelse af et civilsamfund er afgørende for demokratiets fremtid med henblik på at undgå lav valgdeltagelse, som underminerer legitimiteten af de repræsentative institutioner og organer,

Prioritering af grundprincipperne for demokrati

1. mener, at fremskridt med hensyn til demokrati, respekt for menneskerettigheder og retsstatsprincippet er af største betydning for både EU's medlemsstater og de østeuropæiske partnere og for udviklingen af deres samarbejde, økonomiske integration og politiske tilknytning;

2. mener, at magtens deling og en passende balance mellem de statslige institutioner er nødvendig for stabiliteten, uafhængigheden og effektiviteten i de demokratiske institutioner, og at det er den eneste garanti for at øge borgernes tillid over for disse institutioner;

3. understreger, at demokratiseringsprocesser skal prioritere respekten for og beskyttelsen af menneskerettighederne og de grundlæggende friheder, styrkelsen af retsstatsprincippet, retsvæsenets uafhængighed, gennemsigtige indkøb, adskillelse af politik og erhvervsliv, pålidelige retssager samt retfærdige og gennemsigtige valg;

4. understreger behovet for at sikre borgernes frihed til at stille op ved valg af embeder; understreger vigtigheden af at fremme borgernes ret til at danne politiske partier, frit at erklære deres medlemskab og deltage i valgkampagner;

5. opfordrer de respektive regeringer til at sikre, at valg, og i særdeleshed de forestående parlaments- og præsidentvalg hos de østeuropæiske partnere, vil blive retfærdige, gennemsigtige og i fuld overensstemmelse med internationale standarder for demokratiske valg, Europarådets Venedigkommission og anbefalingerne fra OSCE/ODIHR; understreger vigtigheden af at sikre en retfærdig valgproces i tiden op til valgdagene for alle konkurrerende parter, inklusive en retfærdig adgang til medierne; opfordrer til, at de nationale valgrammer og -regler gennemgås kritisk og ændres, hvor der er behov for det; bifalder i den henseende de seneste ændringer af Armeniens valglov; mener, at internationale valgobservatører spiller en vigtig rolle ved opbygningen af den offentlige tillid i alle valgprocesser, og opfordrer det internationale samfund til at sikre en international observationsprocedure for valgene, der skal holdes hos de østeuropæiske partnere, og tilvejebringe en objektiv evaluering af hele valgprocessen, som offentliggøres for alle de østeuropæiske partnere og baseres på de samme standarder;

6. opfordrer de østeuropæiske partnere til at sikre, at de kommende parlaments- og præsidentvalg bliver frie, retfærdige og demokratiske i henhold til OSCE-standarderne;

7. understreger, at vedtagelsen og gennemførelsen af lovgivning mod forskelsbehandling er kritiske elementer for det demokratiske fremskridt i åbne, multietniske og multikulturelle samfund;

8. opfordrer til håndhævelse, forbedring eller vedtagelse af adfærdskodekser for det politiske liv, som omfatter anvendelsen af etiske principper og standarder i nationale regeringsorganer og parlamenter; understreger, at disse parlamenter bør støttes i deres indsats for at spille deres egen rolle ved definitionen af nationale politikker og fastholdelsen af regeringernes ansvar og ved overvågningen og evalueringen af tidligere opnåede resultater; opfordrer til etablering af en klar adskillelse mellem de økonomiske og politiske områder under beslutningstagningen for at undgå interessekonflikter, ikke mindst med hensyn til finansieringen af politiske partier; understreger vigtigheden af klare lovgivningsmæssige rammer og bestemmelser om finansieringen af politiske partier og kampagner, der garanterer forordningernes gennemsigtighed, overblik over de politiske partiers finansiering og lige muligheder for alle politiske partier;

9. opfordrer EU, EU's medlemsstater og de østeuropæiske partnere til at udvise et klart politisk engagement med henblik på at bekæmpe korruption i alle former og på at styrke og effektivt gennemføre antikorruptionslovgivning, da korruption ikke blot hæmmer langsigtet økonomisk vækst og borgernes tillid til politisk udvikling, men også har en negativ indflydelse på den sociale struktur og samfundets udviklingsperspektiver;

10. opfordrer til en styrkelse af EU's og Europarådets fælles program for en udvidelse af reformeringen af retsvæsenet hos de østeuropæiske partnere; anbefaler, at det udvides til fælles uddannelse og erfaringsudvekslingsaktiviteter mellem dommere fra EU's medlemsstater og de østeuropæiske partnere;

Uddybning af den politiske dialog og samarbejdet om demokratiopbygning i det østlige partnerskab

11. opfordrer til en udvidelse af den politiske dialog mellem EU og de østeuropæiske partnere om spørgsmålene om opbygning af demokrati og gennemførelse af demokratiske reformer; anbefaler at intensivere den parlamentariske forsamling Euronests rolle i denne dialog med politiske institutioner og andre parter, især ved at udvikle udvekslinger og diskussioner mellem sine medlemmer og repræsentanter for regeringsorganerne, de parlamentariske og ikkeparlamentariske politiske partier, civilsamfundet, medierne og ikkestatslige organisationer;

12. opfordrer EU's medlemsstater, der har oplevet en overgang fra autoritære regimer til demokrati, til at tilbyde rådgivning til østeuropæiske partnere på baggrund af erfaringerne fra de resultater og vanskeligheder, som de har haft gennem de seneste 20 år; anbefaler, at partnerlandene i deres udbygning af demokratiet og den politiske tilknytning til EU vedtager konkrete og lovgivningsmæssige foranstaltninger, som sikrer deres borgeres adgang til nationale arkiver med relation til de tidligere autoritære regimers overvågningsaktiviteter;

13. anbefaler at opbygge solidaritet og at konsolidere EU's støtte til de østeuropæiske partnere for at gennemføre demokratiske reformer, navnlig med hensyn til reformering af det juridiske system og retssystemet, og at garantere retssystemets og domstolenes uafhængighed, uvildighed, ansvarlighed og professionalisme;

14. opfordrer EU til inden for rammerne af programmet for omfattende institutionsopbygning at yde øget økonomisk og teknisk støtte og ekspertrådgivning til de nationale parlamenters forvaltninger hos de østeuropæiske partnere for at styrke deres effektivitet, gennemsigtighed og ansvarlighed, hvilket er en afgørende forudsætning for, at parlamenterne kan spille deres tiltænkte rolle i de demokratiske beslutningsprocesser;

15. anbefaler at yde en stærk støtte til den eksisterende menneskerettighedsdialog, som EU har etableret med Hviderusland, og de andre samarbejdsformer omkring menneskerettigheder med de andre østeuropæiske partnere; opfordrer EU og dets partnere til at stille yderligere finansielle og menneskelige ressourcer til rådighed for denne sag;

16. opfordrer til etableringen af den europæiske demokratifond, der har til mål at støtte politiske aktører, f.eks. politiske partier, ikkeregistrerede ikkestatslige organisationer og fagforeninger, der stræber mod at gennemføre demokratiske ændringer; anbefaler, at den europæiske demokratifond bruges som et uafhængigt, fleksibelt ekspertværktøj hos de østeuropæiske partnere;

17. understreger, at den fremtidige europæiske demokratifond skal være en tilføjelse til eksisterende instrumenter til at støtte demokrati, og især skal den hverken erstatte eller kopiere de aktiviteter, der gennemføres under Det Europæiske Instrument for Demokrati og Menneskerettigheder (EIDHR);

18. opfordrer de politiske partier i EU's medlemsstater til at udvikle samarbejdsprogrammer med deres modparter hos de østeuropæiske partnere og opfordrer til at knytte bånd mellem andre demokratiaktører i EU, f.eks. fagforeninger, ikkestatslige organisationer, arbejdsgiver-, landbrugs- og kvindeorganisationer, religiøse og kulturelle dialogorganer, forbruger-, ungdoms-, journalist- og underviserorganisationer, lokale regeringsorganer og universiteter, og lignende organisationer hos de østeuropæiske partnere;

19. anbefaler at intensivere indsatsen for at bekæmpe korruption ved at øge finansieringen af antikorruptionsplaner og -foranstaltninger og ved at øge samarbejdet mellem EU's medlemsstater og de østeuropæiske partnere inden for Europarådets Sammenslutning af Stater mod Korruption (Greco); opfordrer de østeuropæiske partnere til at udvikle omfattende flerårige antikorruptionsstrategier og handlingsplaner med konkrete foranstaltninger og frister og til at afsætte de nødvendige budgetmæssige ressourcer til deres gennemførelse;

20. anbefaler at udvide dialogen mellem EU og de østeuropæiske partnere om bedste praksis angående foranstaltninger til at beskytte sårbare personer og mindretal mod forskelsbehandling; henleder EU's og de østeuropæiske partneres opmærksomhed på, at i forbindelse med oprettelsen af en national mekanisme under FN-konventionen om handicappedes rettigheder skal der tildeles tilstrækkelige finansielle og menneskelige ressourcer til den institution, som vælges til at gennemføre mandatet;

Støtte til ytringsfriheden og udviklingen af frie og uafhængige medier

21. understreger, at i alle EU's medlemsstater og de østeuropæiske partnere er uafhængige og frie medier afgørende for demokratiet og dets funktion, da de sikrer civilsamfundets deltagelse i de offentlige anliggender og styrker borgerne;

22. opfordrer EU's medlemsstater og de østeuropæiske partnere til at sikre borgernes grundlæggende ret til informationer i henhold til artikel 11 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ved at overvåge og fuldt ud respektere princippet om mediernes uafhængighed og pluralisme med henblik på at forhindre monopolisering og uberettiget indblanding i medieaktiviteter;

23. beklager, at mange journalister er blevet udsat for trusler og chikane eller ofre for aggressioner og angreb som følge af deres modige og uafhængige arbejde og opfordrer de relevante myndigheder til en fuldstændig undersøgelse af disse omstændigheder og til at retsforfølge de ansvarlige;

24. anbefaler etablering eller forbedring af de lovgivningsmæssige rammer, der skal gælde for offentlige og private udsendelser i overensstemmelse med OSCE's internationale standarder; mener, at nye eller ændrede forordninger skal sigte mod at forhindre koncentrationen af ejerskabet af medierne, så der sikres retfærdige konkurrencer ved udsendelseslicensering, og indholdet i udsendelsesmedierne beskyttes mod politisk og kommercielt pres, især under valgprocesser, så alle konkurrerende parter beskyttes mod uretfærdige vilkår, og bestemte politiske løsninger og restriktioner udelukkes;

25. anbefaler fremme af et frit tilgængeligt internet, der tjener ytringsfrihed og mediepluralisme og kan bruges som et værktøj til at støtte politiske debatter, demokratiske initiativer og udbredelsen af politisk kultur og viden;

26. opfordrer EU og de østeuropæiske partnere til at organisere udvekslings- og uddannelsesprogrammer for at professionalisere journalister, fastlægge gode journalistiske praksisser og fremme etiske og faglige standarder for journalistik og udvikle undersøgende journalistik; understreger, at et bedre kendskab til og fremme af det østlige partnerskab i medierne i væsentlig grad ville kunne forbedre forståelsen og ejerskabet af EU-støttede og -tilskyndede demokratiske reformprogrammer i befolkningen hos de østeuropæiske partnere;

Opbygning af borgernes tillid til demokratiske institutioner og interesse i politik

27. opfordrer EU, EU's medlemsstater og de østeuropæiske partnere til at sikre gennemsigtigheden af politikskabende beslutninger ved at forsyne aktørerne med oplysninger og involvere dem i offentlige åbne debatter og høringer; anbefaler at nære borgernes interesse i politiske debatter ved yderligere at åbne parlamenter og demokratiske forsamlinger for høringer og udvekslinger med borgere og navnlig involvere kvinde- og ungdomsrepræsentanter i diskussioner;

28. opfordrer også EU, EU's medlemsstater og de østeuropæiske partnere til at fremme de politiske partiers og bevægelsers demokratiske rolle ved at påtage sig en formidlerrolle mellem statsinstitutioner og borgere, forme den offentlige mening, samle interesserne samt fremme og tillade konkurrence mellem forskellige politiske løsninger;

29. anbefaler yderligere at tilskynde de politiske partier til at sikre en balanceret repræsentation af mænd og kvinder i deres procedure for udpegelse af kandidater til valg;

30. understreger, at bæredygtige demokratiske reformer kræver en bedre forståelse og et bedre medansvar for dem; opfordrer derfor EU's medlemsstater og de østeuropæiske partnere til at høre civilsamfundet, før de lancerer reformprogrammer, så de sikrer den bredest mulige offentlige støtte;

Styrkelse af civilsamfundet

31. understreger vigtigheden af et stærkt, aktivt og fuldstændigt uafhængigt civilsamfund, der er en central aktør i udviklingen af demokratiet; opfordrer i den forbindelse EU og de østeuropæiske partnere til at øge den tekniske og finansielle bistand til civilsamfundets organisationer og institutioner og til at sikre gennemsigtigheden og effektiviteten af denne bistand; efterlyser desuden tilstrækkelige garantier for og beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere;

32. understreger, at civilsamfundsforummet for det østlige partnerskab er et meget vigtigt værktøj til fremme af civilsamfundets rolle i støtten til demokrati; opfordrer til en større involvering af civilsamfundsforummet i gennemførelsen af det østlige partnerskab; anbefaler en øget deltagelse af civilsamfundsforummets delegerede i møder mellem repræsentanter for EU og de østeuropæiske partnere; udviser behørig opmærksomhed og hensyntagen til forummets aktiviteter og anbefalinger med hensyn til den mellemfolkelige kontakt;

33. understreger behovet for at sikre de ikkestatslige organisationers uafhængighed, som kan bidrage til dynamikken i de offentlige debatter og sprede oplysninger i samfundet; insisterer i den henseende på, at statsinstitutioner, navnlig nationale parlamenter og regeringer, skal fremme interaktion med civilsamfundet via organisering af parlamentshøringer og offentlige høringer;

34. bemærker, at en styrkelse af ungdomsdimensionen af det østlige partnerskab er en vigtig investering i fremtiden for forbindelserne mellem EU og den europæiske naboskabspolitik med et stort potentiale i de kommende år og i demokratiseringen af disse partnere og harmoniseringen af deres lovgivning i forhold til europæiske standarder;

35. understreger vigtigheden af alle initiativer, der sigter mod at forbedre unges uddannelse og færdigheder inden for demokratiske processer og deltagelse i civilsamfundets udvikling; bifalder derfor EU's medlemsstaters og de østeuropæiske partneres indsats i forbindelse med organiseringen af unges parlamenter; opfordrer EU til at indlede programmer, som støtter disse bestræbelser, f.eks. oprettelsen af interparlamentariske venskabsgrupper for unge mellem De Unges Europa-Parlament og de unges nationale parlamenter hos de østeuropæiske partnere;

36. opfordrer EU til at øge antallet af udvekslingsprogrammer for unge, da det er den mest effektive måde til at fremme udvekslingen af erfaringer inden for deltagelse i det demokratiske liv og civilsamfundets udvikling;

37. pålægger sine medformænd at sende denne beslutning til Europa-Parlamentets formand, Rådet, Kommissionen, næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, medlemsstaternes og ENP-landenes regeringer og parlamenter samt de østeuropæiske partnere.